

16.8.2021

VN/19904/2021-YM-16

Ympäristöministeriön esitys: Koronapassin valmistelu

Ympäristöministeriöstä on tehty nopea soittokierros rakennusalalle ja tiedusteltu rakennusalan näkemystä koronapassin tarpeeseen rakennustyömailla. Näkemys on saatu RT:ltä, Rakennusliitolta, Ammattiliitto Pro:lta, Skanskalta, YIT:ltä, SRV:ltä, NCC:ltä, Lujatalolta ja Lehto Groupilta.

Rakennusalalla toivotaan mahdollisuutta koronapassin käyttöön ottoa rakennustyömaille. Koronapassia pidetään parhaana ratkaisuna pitää koronavirus rakennustyömaan portin ulkopuolella. Toimialalla on koettu, että selkeä työturvallisuusvelvoitteiden täyttämisen mahdollistava sääntely on ollut joko vajavaista, hajanaista tai jopa puuttunut kokonaan. Näin ollen koronapassin valmistelua pidetään toimialalla ehdottomasti oikeasuuntaisena ja asioita selkiyttävänä toimenpiteenä tässäkin koronatilanteessa. Koronapassia pidetään hyvänä lisäkeinona suojella ihmisiä työturvallisuuden kannalta. Työterveyshuollon kautta voitaisiin huolehtia niistä, jotka eivät ole rokotusta ottaneet.

Koronapassin käyttö voisi selkeyttää työturvallisuuslaissa tarkoitetun yhteisen rakennustyömaan päävastuullisten toteuttajien asemaa niiden toimiessa sekä työantajan roolissa että alihankkijoihinsa nähden sopimussuhteessa. Toimiala pitää tarpeellisena, että valmistelussa huomioidaan myös yhteisen rakennustyömaan päävastuullisen toteuttajan rooli.

Koronapassin käyttö

Koronapassia voitaisiin käyttää rakennustyömaiden kulunvalvonnassa esimerkiksi linkittämällä koronapassitieto kulunvalvontajärjestelmään. Koronapassin käyttäminen olisi mahdollisuus, ei velvollisuus.

Taloudelliset vaikutukset

Kiinteistö- ja rakentamisala käsittää ROTI 2021 -raportin mukaan 83 prosenttia kansallisvarallisuudesta, 15 prosenttia bruttokansantuotteesta, 20 prosenttia työllisyydestä ja 60 prosenttia investoinneista. Rakennusalan kokonaismarkkina Suomessa on 38 miljardia euroa vuodessa ja se työllistää yhteensä noin 250 000 työntekijää. Rakentamista pidetään talouden veturina, joten rakennustyömaiden auki pysymisellä on suuri kansantaloudellinen merkitys. Taloudellista merkitystä rakennustoiminnan jatkumisesta on myös maassa olevalle ulkomaiselle työvoimalle.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Mahdollisuus tarkistaa rakennustyömailla työskentelevien henkilöiden koronarokotus tai negatiivinen testitulokset voi vähentää tarvetta karanteeneihin ja testauksiin erityisesti ulkomaisen rakennustyövoiman osalta ja helpottaa siten terveydenhuollon kapasiteetin käyttöä. Koska tartuntaryppäitä ei pääsisi syntymään työmailla,

ei tarvita myöskään kapasiteettia niiden jäljittämiseen. Koronapassin käyttömahdollisuus selkiyttää tilannetta rakennustyömaiden kulunvalvonnassa.

Ympäristövaikutukset

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia luonnonvarojen tai energian käyttöön eikä tuotteiden valmistukseen tai kulutuskäyttämiseen. Rakennustyömaiden auki pysymisellä on vaikutusta rakentamisen toteutumiseen, millä on luonnollisesti suunniteltua vaikutusta maisemaan ja kaupunkikuvaan.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Koronapassin käyttömahdollisuus rakennustyömailla mahdollistaa nopean, yksinkertaisen ja tehokkaan tavan torjua koronavirusta rakennustyömailla ja huolehtia siten kaikkien työmailla työskentelevien terveydestä ja turvallisuudesta. Ehdotuksella on vaikutusta työllisyyteen, kun työmaat pysyvät avoinna eikä tarvita lomautuksia. Työntekijät liikkuvat rakennustyömaalta toiselle, joten koronapassin käyttömahdollisuus torjuu tehokkaasti viruksen leviämistä ja edistää siten työntekijöiden liikkuvuutta.

Tavoitteena on huolehtia siitä, että virus ei pääse työmaalle eikä tartuntaryppäitä pääse syntymään. Sillä on merkitystä työntekijöiden henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin. Työpaikalla ei sairastu eikä tarvitse pelätä tartuntaa eikä levittää virusta työpaikalta kotiin puolisolalle tai lapsille.

Perusoikeuksien toteutumisen kannalta olisi ratkaistava, kuinka varmistetaan niiden henkilöiden mahdollisuus työskennellä rakennustyömailla, jotka eivät esimerkiksi terveydellisten syiden vuoksi voi ottaa koronarokotusta. Työoikeussäätelyn tulisi tukea menettelytapoja, joilla työnantaja voi huolehtia työturvallisuusvelvoitteidensa täyttymisestä tällaisessakin tilanteessa. Muuten koronapassi voitaisiin nähdä rokottamattomia syrjiväksi. Asiaa tulisi selvittää yhdessä muiden alojen kanssa, joissa koronapassia käytettäisiin työpaikalle pääsemiseksi. Voisiko esimerkiksi negatiivinen testituloksella työturvallisuudesta olla mahdollinen ratkaisu? Koronapassista ei tarvitsisi käydä ilmi, onko kysymyksessä rokotus vai negatiivinen testituloksella.

Ehdotuksella ei ole sukupuolivaikutuksia.